

2. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України. Наказ МОН від 03.08.2006 № 592 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>. (дата звернення: 01.12.2021).

3. Теорія держави і права : підруч. / кол. авт. ; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 3-є вид. перероб. і доп. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016; Ліра ЛТД. 480 с.

4. Правнича клінічна освіта в Україні: Навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Сущенко. Київ.: Ваіте, 2020. 274 с.

Тищенко
Ірина Олександрівна,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ АДВОКАТАМИ В УКРАЇНІ

Правозахисним інститутом в європейському, демократичному суспільстві є інститут адвокатури. Завдяки взаємодії органів державної влади, адвокатських об'єднань та адвокатів можливо побудувати правову державу та громадянське суспільство в Україні. Професійна діяльність адвоката ґрунтується на загальних принципах адміністративного судочинства, які визначаються Конституцією України, нормативно-правовими актами, Конвенцією «Про захист прав людини та основоположних свобод», міжнародними договорами.

Вже тривалий час адвокатська діяльність є об'єктом наукових досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема таких, як В.Б. Аверянова, В.М. Гарашука, В.В. Зуй, Я.П. Зейкан, Ю.О. Кухарук, Н.О. Обловацької, О.В. Синьоокого, Л.В. Тація, С.А. Фурса, П.В. Хотенець, О.Г.Яновської та інших.

З метою реалізації захисту прав і свобод малозабезпеченим особам та особам, перелік яких надано в ряді нормативних актів, із боку держави гарантується безоплатна правова допомога.

Щодо суб'єктів надання безоплатної допомоги, то слід зазначити, що безоплатна первинна допомога надається фахівцями у відповідній галузі права, а безоплатна вторинна допомога надається виключно адвокатами, за призначенням центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

[1] Як правило, первинна правова допомога надається шляхом надання правової інформації, консультації з роз'ясненням правових питань щодо складання заяв, скарг та інших документів правового характеру, а вторинна правова допомога передбачає захист від обвинувачення, здійснення

представництва інтересів осіб у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування.

Так порядок та умови залучення адвокатів до надання безоплатної правової допомоги встановлюються законом, як зазначено в п.п.1,2 ст.25 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та оцінка якості, повноти та своєчасності адвокатами безоплатної первинної допомоги здійснюється за зверненням органів місцевого самоврядування, а безоплатної вторинної правової допомоги – за зверненням органу(установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, комісіями, утвореними для цієї мети радами адвокатів регіонів. [2] В ст.19 цього закону зазначено, що адвокати здійснюють представництво в суді та інших державних органах, перед юридичними та фізичними особами.

Також, надання безоплатної правової допомоги адвокатами базується на ряді принципів, таких як верховенство права, законність, професіоналізм, чесності та розумності, конфіденційності, неприпустимості конфлікту інтересів, незалежності та свободи адвоката в здійсненні адвокатської діяльності. Так в Загальному кодексі правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.88 № 994_343 задекларовано один з основних принципів діяльності адвокатури: «завдання, що виконуються у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності й відсутності будь-якого впливу на нього, пов'язаного, у першу чергу, з його особистою зацікавленістю або тиском ззовні» [3]. А згідно Хартії основоположних принципів діяльності європейських адвокатів, положення якої розповсюджується й на Україну, принцип незалежності адвоката полягає в тому, що він «має бути вільним політично, економічно та інтелектуально у здійсненні своєї діяльності», тобто «бути незалежним від держави та інших владних інтересів...»[4]. Принцип професіоналізму (компетентності) виступає своєрідною гарантією професійного виконання адвокатом покладених на нього завдань та обов'язків під час надання безоплатної правової допомоги. Адвокат не повинен обіцяти особі, яка звертається до нього за отриманням юридичної допомоги, позитивного результату у вирішенні справи, а у випадку коли після укладання договору про надання правової допомоги буде встановлено обставини, за яких не мав права приймати доручення, він зобов'язаний розірвати такий договір. Згідно ст.10 Правил адвокатської етики (зі змінами, затвердженими 3 їздом адвокатів України від 15.02.2019), дотримання довірчих відносин між адвокатом і клієнтом є необхідною умовою, без якої неможливе належне надання професійної правової допомоги, здійснення захисту та представництва[5].

Таким чином, на підставі аналізу нормативно-правової бази з питань адвокатської діяльності встановлено, що існують ряд положень, засад та принципів, які виступають основою організації та функціонування інституту адвокатури при наданні безоплатної правової допомоги.

Бібліографічні посилання:

1. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року//ВВР України.-2011.-№51.-ст.577.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 року//Офіційний вісник України.-2012.-№62.-ст.2509.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (Страсбург, жовтень 1988р.) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_343.
4. Хартія основоположних принципів діяльності європейських адвокатів, прийнята на пленарній сесії ССВЕ 24.11.2006.URL: <http://www.cay.org.ua/ua/104/index.html>.
5. Правила адвокатської етики від 09.06.2017, зі змінами, затвердженими Зїздом адвокатів України від 15.02.2019 .URL : http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09- pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

Хан Ксенія Станіславівна

здобувачка вищої освіти

Навчально-наукового інституту

права та інноваційної освіти

Науковий керівник –

*д.ю.н., професор **Наливайко Л.Р.***

(Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ)

ПРАВНИЧА ОСВІТА ТА ЮРИДИЧНА КЛІНІЧНА ОСВІТА

Сьогодні актуальним питанням в Україні являється необхідність змін у підході до підготовки майбутніх юристів. Адже система юридичної освіти базується на абстрактному та переважно теоретичному викладанні правового матеріалу. Одним зі шляхів досягнення належного рівня прикладних практичних навичок та вмінь майбутніх правників є розвиток юридичних клінік, а саме впровадження окремих відокремлених структурних підрозділів вищих навчальних закладів. Також завдяки організації юридичної клінічної освіти буде впроваджуватися дуальна освіта у навчальний процес. Актуальність даної проблематики обумовлена тим, що юридична клінічна освіта не лише є формою правової допомоги громадянам, а насамперед, сучасна форма навчання, котра забезпечує практичні складові вищої юридичної освіти створенням в майбутніх юристах практичного досвіду діяльності за спеціальністю. Основні аспекти даної проблематики досліджували такі науковці, як Галай А.О., Єлов В.А., Колінчук Х.Г., Лоджук М.Т., Логуш Л.Б., Токарь Я.О., Чумак К.О., Клименко О.С., Савелова Ю.М., Соколеменко О.Л., Стаднік В.В..

На даному етапі розвитку України постало актуальне питання щодо модернізації системи вищої юридичної освіти. Наразі існує вища юридична освіта, котра складається з теоретичного матеріалу, тобто це лекції та семінарські заняття, та практичного матеріалу, а саме це ознайомча,